■ امروزه دیگر پیامک ها و تبرک روزهای خوش را خلاصه کردیم توی واژه هائی که نه انگلیسی هستند، نه فارسی نه غرب قبولش دارد نه مشرق پارسی زبان آن حروفها را در جوار حروف الفبایش جای می دهد.

فیلم "اخراجی ها ۲ " در بوته نقد

■ امان جلیلیان

فیلم "اخراجی های ۲ "نسبت به ساخته قبلی فیلمسازش ، اثر آبرومندانه تر و فکرشده تری شده است . مسعود ده نمکی در آغاز راه فیلمسازی حرفه ای اش به خوبی این واقعیت را درک کرده که یک فیلم خوب محصول کار گروهی است ،بنابراین به دور از هر گونه خودخواهی و خودنمایی،برای ساختن فیلم دومش از گروه مجرب و کار کشته سینمای ایران استفاده کرده و اصلا هم نترسیده از این که روزی در نقد کارش بگویند :آن بخش خوب فیلم متعلق به فیلمبردار است یا آهنگساز و بازیگر و تدوین نگر .

این پختگی و دور اندیشی نشان می دهد که ده نمکی بر خلاف بسیاری از همکاران حتی باتجربه اش ، به نتیجه کار خود فکر می کند تا این که جاه طلبانه بخواهد خود را کارگردان بزرگی نشان دهد . این نوع رفتار او البته گاهی باعث می شود توانایی هایش هم کمتر دیده شود .

روشن است که هدایت این تعداد بازیگر سرشناس و روایت داستانی پر از صحنه های حادثه ای و غیر کار دشواری است که احتیاج به مهارت کارگردان سرد و گرم چشیده دارد تا فیلمنامه در اجرا به چیز مضحکی تبدیل نشود . بنابراین اخراجی ها ۲ نشان می دهد که اولا مسعود ده نمکی حرفه سینما و کارگردانی را به طور جدی انتخاب کرده و ثانیا سعی در رعایت قواعد حرفه ای دارد . هر دوی این موارد ما را وا می دارد تا درباره ده نمکی و فیلم هایش ، برخوردی کاملا حرفه ای داشته باشیم . این فیلمساز فارغ از پیشه سیاسی اش، اینک در جایگاه یک کارگردان است و انصاف آن است که اثری را جدا از شخصیتی که از او در اذهان داریم قضاوت کنیم .

به این ترتیب بی ربط ترین حرف آن است که گفته شود چرا فیلم می سازد؟ فیلم ساختن یا نساختن کسی ،بی ارتباط به موضوع استراتژی نقد فیلم است و از همین حالا باید امیدوار بود که بابت این بحث های بی ثمر بسته گردد و به طور مستقیم و بی حاشیه درباره فیلم صحبت شود ؛اگر نتیجه کار ،اثر خوبی شده ، با دلیل می توان از آن تعریف کرد و اگر فیلم بدی شده می شود درباره اش نقد منفی نوشت .

ده نمکی کارگردانی است که با اولین فیلمش رکورد فروش تاریخ سینمای ایران را جابجا کرد. ممکن است خیلی ها مثل نگارنده معتقد باشند اخراجی ها فیلم ضعیفی است با ساختار آشفته که نه بازی هایش چشمگیرند و نه قصه اش را خوب تعریف می کند . اما با این وجود نمی شود از کنار نام این فیلم بی تفاوت گذشت . ده نمکی از همان ابتدای راه، با دانستن نیازهای تماشاگر عام ، فیلمش را در قالبی طنز و با حضور بازیگران مشهور ساخت و این چنین توانست ره صد ساله را یک شبه طی کند و تهیه کنندگان بسیاری را آرزومند همکاری با خود سازد .

الان هم که اخراجی ها ۲ را ساخته ،فیلمش به عنوان گزینه اول اکران نوروز مورد توجه سینما داران قرار گرفت و هیچ بعید نیست بتواند از فیلم قبلی کارگردان نیز فروش بیشتری داشته باشد. اما این بحث های مهم ،فعلا ربطی به کیفیت فیلم جدید ده نمکی ندارد . اخراجی ها ۲ از آن دسته فیلم ها است که خیلی راحت می توان نقاط خوب و بدش را بر شمرد و گفت : که ده نمکی در چه زمینه هایی صاحب مهارت است و کجاهای کارش ضعف دارد و مثلا او جسارت و شهامتی مثال زدنی دارد که قسمت دوم فیلمی را می سازد که فروش خیره کننده ای داشته که در صورت ناموفق بودن می تواند موقعیت فیلم اول را هم به خطر بیندازد. نکته دوم این است که برای دومین ساخته اش ، گروه عظیمی از بازیگران سینمای ایران را دعوت به همکاری کرد و از آنان در کنار یکدیگر استفاده کرد . عموما فیلم های پر بازیگر ،فرصتی برای درخشش بازیگرانش فراهم نمی کنند و این ماجرا با هدف بیشتر صورت می گیرد .

تردیدی نیست که هدف اصلی ده نمکی و همکارانش از استفاده از این تعداد بازیگر سرشناس سینما و تلویزیون ،فروش بیشتری و ارتباط پر رنگ تر با مخاطب بوده است . اما مهم این است که توانسته باشند بازیگران را در جایگاه مناسب شان هدایت کنند که در اغلب مواقع این اتفاق در اخراجی ها ۲ افتاده است . روشن است که ده نمکی در مواجهه با بازیگران مشهوری مثل اکبر عبدی ،محمد رضا شریفی نیا ،امین حیایی و جواد رضویان ، دست آنان را در ایجاد موقعیت های بامزه باز گذاشته است . در فیلم قبلی این کارگردان هم کاملا مشخص بود که در برخی موقعیت ها،بازیگران در حال بازی بداهه هستند .

البته این بداهه کاری نقطه ضعف کارگردان نیست؛ چرا که او با دانستن این موضوع که آزادی بازیگران در ارائه توانایی های اش می تواند به درآمدن موقعیت های با نمک فیلم کمک کند ، دست آنان را باز گذاشته است .

و خب نتیجه کار هم نشان می دهد که در موارد متعدد او موفق بوده است . اگر هدف اخراجی ۲ خندانمدن مردم است ،فیلم کاملا به این هدف رسیده اما این که از حیث مضمونی بخواهیم لایه لای این صحنه های طنز ندنبال مفاهیم جدی باشیم ،این همان نکته ای مشخص است که در بخش دوم نوشته را شامل می شود و مشخص می کند که اخراجی های ۲ دارای نقطه های اساسی است .

ده نمکی بارها گفته که قسمت اول فیلمش درباره اتفاقات دوران جنگ است ، قسمت دوم به موضوع اسارت می پردازد و قرار است در قسمت سوم شرایط جامعه ایران پس از جنگ را نشان دهد . در قسمت دوم فیلم او ،دو ماجرا را به طور موازی با هم روایت می شوند ؛یکی دستگیری رزمندگان توسط عراقی ها و دوران اسارت آنها و دیگری ماجراهای افرادی که در هواپیما و در مسیر سفر به مشهد ، اسیر نیروهای ضد انقلاب می شوند . ده نمکی خوب فهمیده که برای پیشبرد یک قصه ، سوای شخصیت های متعدد با تیپ های مختلف ، نیاز به چیز دیگری هم هست .این چیزمهم تنوع در فضاها و لحن قصه است . قصه اخراجی های ۲ در دو فضای متفاوت از پیش می رود . آن جا که به رزمندگان و اسارت شان می پردازد ،نوع دکور و لباس شخصیت ها فرق دارد با زمانی که فیلم شخصیت های دیگر را در داخل ایران دنبال می کند. اما گفتیم که مضمون فیلم اخراجی های ۲ کم تر از آن چیزی که است که درباره اش ادعا می شود .

این پختگی و دور اندیشی نشان می دهد که ده نمکی بر خلاف بسیاری از همکاران حتی باتجربه اش ، به نتیجه کار خود فکر می کند تا این که جاه طلبانه بخواهد خود را کارگردان بزرگی نشان دهد

مهم ترین ویژگی کار ده نمکی در دو اثری که ساخته، ایجاد ارتباط موثر میان مفاهیم ارزشی با سلیقه توده مردم است . یعنی او با ساختن یک فیلم جنگی توانست خیل عظیمی از تماشاگران را به سالن سینما بکشاند و بار دیگر برای آنها صحنه های جنگ تحمیلی را یادآور کند . اما نکته مهمی که در این میان مغفول می ماند این است که سوای واقع گرایی کارگردان در به تصویر کشیدن حقایق دوران جنگ، از فیلم او چیزی بیرون نمی آید که آن را به عنوان وجه مضمونی کارش بپردازیم و سال ها بعد که اخراجی ها ۲ را به یادآوریم ، به خودمان بگوییم که این فیلم چه چیز تازه ای را درباره جنگ گفته است. همان طور که اشاره شد کار مهم ده نمکی شوخی با چیزهایی است که پیش از او امکان ارائه اش با توجه به حساسیت های جامعه وجود نداشت اما این فقط یک استراتژی و روش است در سینمای کمدی . شاید بپرسید که یک فیلم کمدی تا چه اندازه می تواند واجد ارزش های مضمونی درباره جنگ باشد ؟ برای پاسخ به این سوال ابتدا پیشنهاد می کنیم به نمونه های درخشانی در تاریخ سینما مثل فیلم بازداشتگاه ۱۷ اثر بیلی وایلدر مراجعه کنید و ببینید که فیلم ساز در لفاف طنز و شوخی ، چه مفاهیم جدی و انسانی ای پیرامون جنگ ارائه می کند . با این حال بهتر است با اخراجی های ۲ که این بار هم رکود فروش را شکسته است به عنوان یک اثر سینمایی برخورد کنیم تا یک بیانیه سیاسی و امیدوارم نقطه ضعف های این فیلم به طور تحلیلی در نقدها و اظهار نظرها مطرح شود تا به جای برخورد هتاکانه یا ستایشگرانه ،این کارگردان جوان سینما متوجه جنبه های گوناگون کاری که کرده،بشود.

کجایی؟ بزنگ!!

قسمت دوم

محمد رضا اسماعیلی

عجیب آنکه سلام و احوالپرسی ها هم بلوتوثی شد چند وقتی است سلام هایمان عجول شده اند دیگر نگاه هایمان هم حوصله نمی کنند تا زل بزنند به هم و ببینند رنگمان و بپرسند احوالمان را، وقتی مدرینته آمد و به زندگی ها چسبید، فرصت حرف زدن و سر زدن به دوستان ، آشنایان ، اقوام، فامیل، خیلی کم شد هزار بهانه ی راست و دروغ سر هم می کنیم تا خودمان و دیگری را توجیه کنیم به اینکه وقت نداریم منزل همدیگر برای سرکشی و دید و بازدید برویم. در صورتی که پیامبر عزیزمان فرمودند:« به دیدن یکدیگر بروید تا یکدیگر را دوست داشته باشید و دست یکدیگر را بفشارید» از وقتی مدرن شدیم و هر کدام از اعضاء خانواده هم یک گوشی همراه یا آویزهای رنگارنگ به گردن آویختند از هم دور شدیم. آنقدر دور شدیم که حالا یادمان نمی آید آخرین بار کداممان یک شاخه گلی و یا جعبه شیرینی خریده و رفته سراغ دیگری،متهاست تمام سراغ گرفتن هایمان از همدیگر نیز خلاصه می شود در پیام ها و پیامک هائی که هیچ شباهتی به نامه های روزهای دور ندارند دیگر بعد از نام خدا کسی سر سطر نمی نویسد. امیدوارم خوب باشید و جوابی نمی گیرد خدایا شکر. ملالی نیست ... وقتی نامه ای می آمد بوی فرستنده را با خود می آورد آن تکه کاغذ برایمان ارزشمند بود، بروی چشم می گذاشتیم و می بوسیدیم و از شوق گریه می کردیم و نشاط و امید را به زندگیمان تزریق می کرد.

امروزه دیگر پیامک ها و تبرک روزهای خوش را خلاصه کردیم توی واژه هائی که نه انگلیسی هستند، نه فارسی نه غرب قبولش دارد نه مشرق پارسی زبان آن حروفها را در جوار حروف الفبایش جای می دهد.

وقتی این واژه ها که به جای صله رحم و دید و بازدید از دوستان ، اقوام ، همکاران، پدر و مادر و برادر و خواهر وارد زندگی شده بی اصالت و هیچ جایی باشند آن وقت کلمات تازه ای از دهانمان بیرون می ریزدکه غریبه ترند، مثلا"بجای اینکه بگوییم « با من تماس بگیر» با ارسال یک کلمه «بزنگ» که بسیار بی ربخت است که نه دهخدا در فرهنگ لغتش آورده و نه معنای مورد نظر ما به ذهن جناب معین رسیده از طرف مقابلمان می خواهیم با ما تماس بگیرد، هدف اصلی از اس ام اس که سال ۸۱ وارد چرخه زندگی مان شده، این بود که چکیده اخبار و اطلاعات به روز دنیا و جملات زیبا و روح نواز و زندگی بخش و رضایت آفرین دهان به دهان بچرخد تا به ما برسد نه اینکه با کاربرد نا صحیح زندگی ها را متلاشی کنیم دوستی ها را بر هم زنیم تمام دید و بازدیدها و خرج و زحمت هایمان خلاصه شود توی یک پیامک... وقتی روزانه ۸۰ میلیون پیامک به همدیگر بفرستیم آن وقت تعریف مان از دید بازدید عوض می شود و متوجه می شویم چرا این قدر اخمو و ترش رو شده ایم چون به بهانه اینکه سرم شلوغ است،گرفتارم،شب و روز ندارم، جک ها هم وصول نشده،وزیر و رئیس گزارش عملکرد خواسته و خلاصه هزار و یک دلیل می تراشیم و فرصت را از خود می گیریم و به ملاقات دوست،اقوام و حتی پدر و مادرمان نمی رویم تازه اگر همت کنیم و سراغشان رویم فرصت نمی کنیم با همدیگر گپی بزنیم و ابراز محبت بکنیم چون می باید سریال جومونگ و بوزارسیف را در منزل آنان تماشا کنیم.

ادامه دارد

پیش از تو

پیش از تو آب معنی دریا شدن نداشت
شب مانده بود و جرئت فردا شدن نداشت
بسیار بود رود در آن برزخ کبود
اما دریغ زهره دریا شدن نداشت
درآن کویر سوخته ،آن خاک بی بهار
حتی علف اجازه زیبا شدن نداشت
گم بود در عمق زمین شانه بهار
بی تو ولی زمینه پیدا شدن نداشت
دلها اگر چه صاف ولی از هراس سنگ
آیینه بودومیل تماشا شدن نداشت
چون عقده ای به بغض فرو بود حرف عشق
این عقده تا همیشه سر وا شدن نداشت

شادروان سلمان هراتی

"غروب"

آمد ولی چه زود گذشت از کنار ما
زد داغ دیگری به دل داغدار ما
گفتند سایه بود که از سر گذشت و رفت
گفتم خیال بود ، و یاد یار ما
دل بود وداغ بود و دگر هیچ وپوچ عمر
شاید که غیر درد غم بی شمار ما
از عشق گفت تا برد از کف قرار دل
غافل که می شکست دل بیقرار ما
زلف سیه گشود و دل ما نمود اسیر
این هم حکایتی دگر از شام تار ما
بر دل بجز روایت آتش رقم نزد
در شاهکار ، سیه آیینه سار ما
آتش بزن "غروب" و بسوزان هر آنچه هست
دیگر گذشته است از این قصه ، کار ما

محمد سلطانی

دو شعر

بوسه ماهی به محطم برکه
بطن در مروارید رمید
باد از خاطرات کبیع می وزید
رود از لنگه کفشها و قوطی های وکنسرو
رمقی داشت
شاه بلوط در تمشیر حکل ها می کریست
خیش شکسته
خواب پائیز می دید ...
آیینه شنبه همیشه ورق می خورد
بی آنکه بدانی ورق های رخبی در حفره های متوالی
کمینت خواهند نشست
تو از هیوم پروانه ها دلواپسی
شرط می بندم . به حال باغچه قحطر نکردم
و یادها...
همیشه از کنج غمناکت ترانه ات می وزند
بی آنکه رغبت ...نارنجی پاییزت را چشیده با،
بام ها وسقفاها... خاطره مهتابی ات را از بر
سرض ها...موسیقی کیمیاوات را
هوائی خواهش و آب می پراکنند
لحظه های عریان با رعشه باروان آفتابت می با
عطر ...آغوشت در دهن جوبار خواهد ماند
تا ماهیان برکه نیز عاشقت باشند.

شهرام پور

نمایش خانگی

افسانه اژدهای سرخ

■ فیلم "افسانه اژدهای سرخ"را جینگ وونگ برای سینمای هنگ کنگ کارگردانی کرده است . این فیلم که محصول سال ۱۹۹۵ است در ۸۲ دقیقه داستان مردی جوان به نام هونگ را بازگو می کند که خانواده خود را از دست داده و همراه پسر کوچکش در چین زندگی می کند . هونگ به عنوان محافظ در منزلی مشغول به کار می شود .

در یکی از روزها ، صاحبخانه از طرف یک مادر و دختر مورد دستبرد قرار می گیرد ، اما هونگ آنها را دستگیر می کند . فیلم افسانه اژدهای سرخ تازگی به شبکه نمایش خانگی را یافته است .

قاضی و هیات منصفه

■ فیلم "قاضی و هیات منصفه"محصول سال ۱۹۹۵ فرانسه و انگلستان است . این فیلم را جان رایز کارگردانی کرده است و داستان آن درباره جوزف میکر ، قاتلی است که حین دزدی از یک فروشگاه به اتفاق همسرش چند بی گناه را کشته و به همین دلیل با صندلی الکتریکی اعدام می شود.

اما او زمان اعدام می گوید بر می گردد تا انتقام همسرش را از مسببین مرگ او بگیرد .جوزف در این انتقام گیری نه تنها با مایکل ،کسی که فکر می کند قاتل همسرش است ، بلکه با اطرافیان او نیز در گیر می شود ، اما در ادامه ماجرا جوزف متوجه می شود که قاتل اصلی خودش است.

در اعماق

■ دیوید تودلی ، فیلم "دراعماق"را سال۲۰۰۲ برای سینما آمریکا کارگردانی کرد . در خلاصه داستان این فیلم چنین آمده است : آگوست ۱۹۴۳سروان رایس ، فرمانده زیردریایی آمریکایی "تایگر شارک" در حال که نگران رسیدن یک کشتی جنگی به زیردریایی است ، دستور می دهد تمام افراد زنده درون یک قایق انگلیسی را که نیاز به کمک دارند به داخل زیردریایی منتقل کنند و به این ترتیب ۳ نفر از بازماندگان کشتی بیمارستانی فورت جیمز را که شامل یک زن بخ نام کلر ،یک افسر به نام گینگزلی ویک مجروح نیمه جان است را سوار زیردریایی می کند ، اما ورود آنها اتفاقات عجیبی در زیر دریایی می افتد .

راز نهفته در اعماق

■ رابرت زمکیس فیلم "راز نهفته در اعماق" را در سال ۲۰۰۰کاگردانی کرد.این فیلم در زمان ۱۱۰دقیقه داستان زوج میانسالی را روایت می کند که بعد از یک حادثه رانندگی که بر ای زن اتفاق افتاده به محلی ساکت و آرام می روند ، زن مجبور است در این محیط ساعاتی را تنها سپری کند، اما او دچار توهم می شود و احساس می کند که در خانه روحی هست که تلاش می کند به او پیغامی را بر ساند ، زن تلاش می کند با روح ارتباط برقرار کند تا این که متوجه می شود روح سرگردان در خانه روح دختری است که همسرش سال گذشته او را کشته و جسدش را در داخل رودخانه در نزدیکی آنجا انداخته است و...

فرم اشتراک دریا

علاقمندان می توانند با ارائه این فرم به دفتر روزنامه از اشتراک رایگان بهره مند شوند
در صورت گرفتن اشتراک یکساله ، شش ماه رایگان و اشتراک شش ماهه ، سه ماه رایگان می باشد

آدرس : بندرعباس - میدان ابوذر - جنب داروخانه هلال احمر - پاساژ کامپیوتری هرمز - طبقه چهارم - روزنامه دریا
تلفن: ۲۲۴۶۳۸۴-۲۲۴۳۷۳۴ -فاکس: ۲۲۴۶۶۰۰

نام ونام خانوادگی :
آدرس :
تلفن :
صندوق پستی / کد پستی
امضاء
خواهان اشتراک یکساله ☐ شش ماهه ☐ سه ماهه ☐ به مبلغ ریال می باشم

تاکسیرانان عزیز :
آیا می دانید سوار نمودن دو نفر مسافر در صندلی جلو تخلف از مقررات راهنمایی و رانندگی محسوب می شود
روابط عمومی سازمان مدیریت و نظارت بر امور تاکسیرانی بندرعباس